

Izaja vsak četrtik
la velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leta K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Maročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
av. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tla-
kovnega društva do-
ležajo list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 48.

V Mariboru, dne 27. novembra 1902.

Tečaj XXXVI.

Deželni zbori.

Volitve za vse one deželne zборе, ki so bili drugo polovico letošnjega leta razpuščeni, so končane. V obče se niso v nobenem deželnem zboru razmere strank zelo spremenile, povsod imajo iste stranke vlado v deželnem zboru v rokah, kakor poprej. Katoliške stranke so povsod napredovale, razven na Štajerskem in Šlezkem. Najsijajnejša je bila zmaga kršč.-socialne stranke na Nižje Avstrijskem, kjer so premagali na Dunaju in v kmetskih skupinah liberalne pristase popolnoma. Razmerna najmočnejša je katoliška stranka v deželnem zboru predarelskem, kjer stoji 4 liberalcem 20 katoliško mislečih poslancev nasproti. Najhujši poraz pa so doživele katoliške stranke na Štajerskem, kjer so nemški katoliškonarodni poslanci obdržali samo 8 poslaniških mest, druge so izgubili na liberalne stranke.

Slovanska stvar je, kolikor se sme po izidu volitev soditi, povsod ostala vsaj v dosednji moči, ali pa celo napredovala. Le na Koroškem je doletela Slovence velika nesreča, v novem deželnem zboru bodo imeli samo enega poslanca, prej so imeli tri.

Kar se tiče kmetskih koristij, bodo one dobivale le tam prave zagovornike in pospešitelje, kjer so močne krščanske stranke v deželnih zborih. Zato je povsod zmaga kmetskih teženj odvisna edino le od zmage katoliških strank. Največ se stori zadnji čas za ljudski, tudi kmetijski blagor, na Nižje Avstrijskem, ker je tam na krmilu delavna krščansko-socialna stranka.

Na Štajerskem so si izvolile kmetske skupine take-le poslance: 8 Slovencev, 8 katoliško-narodnih nemških poslancev, 6 bauernbündlarjev in 1 nemškonacionalca. Bauernbündlarji so med Nemci to, kar so med Slovenci »Štajerčevi«
pristaši. Laskajo se kmetu, obetajo mu pomoč, kričijo nad drugimi strankami, da ne storijo nič za kmeta, a sami so popolnoma pod vodstvom meščanov in tržanov. Nemških bauernbündlarjev ne vodi kmet, ampak neki baron Rokitsky, kateri se niti ne da voliti v kmetskih skupinah, ampak v mestih in trgih. Pravi kmetijski program ima katoliškonarodna stranka na Štajerskem. V svojem programu se ozira na vse potrebe kmetskega stanu, ki se najnujnejše oglašajo v sedanjem času ter zahtevajo ugodne rešitve. Slovenski poslanci vsaj v svojem volilnem oklicu niso posvetili mnogo pozornosti izrecno kmetsko-stanovskim zahtevam. Upamo pa, da bodo pri svojem delovanju v deželnem zboru zamujeno popravili in se v narodno-gospodarskih vprašanjih naslanjali na katoliško-narodne nemške poslance, seveda vedno varujoč našo spodnještajersko stališče.

H koncu še podamo kratek seznam, kakšno je razmerje strank v različnih deželnih zbora, ki so sedaj na jesen volili. Štajerski deželni zbor ima 63 poslancev. Izmed teh je: 3 virilisti (2 škofa, 1 liberalce), 12 ustavovercev, 8 Slovencev, 8 katol.-narodnih, 6 bauernbündlarjev, 3 liberalci (z virilistom vred), 23 nemško-nacionalcev. Na Koroškem 43 poslancev: 1 virilist (škof), 1 Slovenec, 2 krščanska socialca, 1 bauernbündlar,

6 liberalcev, 27 nemških nacionalcev. Na Predarelskem 24 poslancev: 20 krščanskonarodnih in 4 liberalci. Na Solnograškem 28 poslancev: 1 virilist (škof), 15 konservativcev, 4 nemški nacionalci, 9 liberalcev. Na Gornje Avstrijskem 50 poslancev: 1 virilist, 29 konservativcev, 4 nemški nacionalci, 2 ustavoverca, 7 liberalcev, 1 divjak, 10 nemških nacionalcev. Na Nižje Avstrijskem 78 poslancev: 3 virilisti (2 škofa, 1 liberalce), 18 liberalcev (z virilistom vred), 3 konservativci, 1 divjak, 1 socialdemokrat, 7 nemških nacionalcev, 45 krščanskih socialcev. Na Šlezijem 31 poslancev: 1 virilist, 9 ustavovercev, 4 liberalci, 10 nemških nacionalcev, 1 Vsenemec, 3 Čehi, 3 Poljaki. Na Moravskem 100 poslancev: 2 virilista, 7 konservativcev, 6 od srednje stranke, 38 liberalcev, 6 nemških nacionalcev, 5 Vsenemcev, 36 Čehov.

Državni zbor.

Dunaj, 26. novembra 1902.

Državni zbor še živi.

Splošno se je pričakovalo, da vlada odgodi za toliko časa državni zbor, da se dožene sprava med Nemci in Čehi. Nemci iz Češkega so imeli neko zborovanje v ta namen, da se dogovorijo, kaj naj privolijo Čehom in kaj naj sami za sebe zahtevajo, a pruski Nemci našega državnega zbora so proti vsaki spravi s Čehi, dokler se ne zagotovi nemški državni jezik v Avstriji. Ker pa nobeden slovanski, pa tudi nobeden laški

Listek.

O jetiki.

Govoril na shodu bolniške blagajne v Šoštanju 12. okt.
t. l. dr. Janko Sernec.

Častita gospoda! Če sem se danes na prošnjo Vašega delavnega tajnika, gospoda Volka, k besedi oglašil, sem Vam hotel nekaj o najhujši in najbolj obširni bolezni povedati, to je o jetiki, sušici ali tuberkulozi.

Znana je že precej dolgo ta bolezen zaradi nevarnosti, in v zadnjem času, to je od leta 1899, niso se samo zdravniki in posamezniki začeli bojevati proti tej bolezni, ampak tudi država, ker je za državo postala hujša kakor huda vojska. Zakaj, Vam bom povedal pozneje.

Pa ne samo zategadelj, ker se zdaj skoro v vsakem časopisu o tej bolezni čita, ampak kot zdravnik se hočem obrniti do Vas, da tudi Vi pomagate v boju proti jetiki, ker ravno Vi, gospodje, ki tukaj na selu živite, kjer ljudje ne zvedo vsega, kar se na svetu godi, ker tudi Vi ne ostanete vedno v taistem kraju, ampak se večkrat preselite in se Vam zaradi tega nudi priložnost, da ne samo v svoji hiši in v svojem okraju morete poučevati druge ljudi, ampak tudi v drugih krajih, in ker so nekateri od Vas rokodelci, ki morajo

pri delu sedeti, da bodo vedeli, kako morajo taisti, ki so zaradi tega v hujši nevarnosti, na se paziti in na kaj naj pazijo.

Jetika je razširjena po celem svetu, pa vendar je znano, da na visokem severu in na jugu, kakor tudi na visokih gorah ali pri morju ni tako huda, kakor daleč proč od morja in v ravninah.

Najmanj jetike je vsled tega, in kar tudi štetje potrjuje, na Angleškem, potem od večjih držav na Laskem, Nemškem in Avstrijskem, najhujše pa je na Ruskem.

V naši državi je štajerska dežela na boljšem nego Češka in Nižje Avstrijska. Kar se zadnjih dveh dežel tiče, je v njih hujša kakor pri nas, ker imata mnogo velikih mest, kakor Praga in Dunaj, mesta pa so za ljudi vedno bolj nevarna kakor dežela, ker morajo tam bolj skupno živeti in nimajo tako dobrega zraka kakor mi.

Kar pa jetika pomeni kot bolezen, to Vam bodo pokazale različne številke. Šest odstotkov vseh bolnikov v bolnici in štiri odstotki vseh mrličev v bolnici umrje na jetiki. Na Štajerskem jih umrje od 1.400.000 prebivalcev vsako leto 5800 na jetiki. V našem ožjem okraju jih umre v Šoštanju od 30—5, v Št. Florjanu od 9—3, v Topolsici od 16—3, v Šoštanjski okolici od 32—1 na jetiki. Največ jih umrje v starosti med 20 in

30 letom, torej, kakor se reče, v najboljši starosti. V teh desetih letih umre skoro polovica vseh na jetiki umrlih ljudi. Jetika se pokazuje ne samo pri človeku, ampak tudi pri govedu. In to je nekaj važnega, ker se tudi po mleku lahko sušica dobi; pijte torej samo kuhano mleko!

Začetkom sem rekel, da je jetika že dolgo znana; moram pa to v nekoliko popraviti. Znana je pač bila, kako se pri bolniku pokaže, ni se pa vedelo, odkod prihaja in na kak način zbolijo človek. Šele leta 1881 je po dolgem delu in težkem trudu profesor dr. Robert Koch v Berlinu našel, da je vzrok tej bolezni mala živalica, katero se šele vidi v mikroskopu, če je 1000 krat povečana in se pokaže potem kot mala črtica.

Če na pljučni jetiki bolan človek kašlja, tedaj se nahaja v pljuncu sto in sto tisoč takšnih živalic in te se, če pridejo v drugo truplo, posebno v bolano in slabo, množijo in povzročijo tudi pri drugem človeku jetiko.

Kaj sledi iz tega? Prvič, da ne smeš pljuncov požreti, če ti pridejo v usta, in drugič, da se mora vsaki pljunec uničiti. Jetika se največkrat prikaže v pljučih; če bolnik pri kašljanju ne drži roke pred usti, ampak, kar se večkrat vidi, drugemu v obraz ali usta kašlja in pljune, potem dobi drugi človek z zrakom sto in več takih malih pa

ali rumunski poslanec v to ne privoli, je malo upanja, da se dožene češko-nemška sprava in se napravi mir v poslanski zbornici. Vlada pa še vedno skuša, spravo dognati. Danes se trdi, da, če zbornica tudi ne sklene nobene postave, katero zahteva vlada, bo pustila, naj zboruje do božiča. Pravijo, da Nemci iz Štajerskega priganjajo svoje tovariše na Češkem, naj se vendar udajo češkim zahtevam, ker sicer tudi Nemci izvan čeških dežel veliko škodo trpi, ker je zbornica nedelavna. V tem duhu pišejo tudi nekateri nemški časniki. V kratkem bojo Nemci iz Češke naznanili, pod katerimi pogoji se vdajo Čehom. A kaj bi to pomagalo, če ne privolijo k spravi vsenemški poslanci?

Slovanska zveza.

Preden se je razšel meseca junija tega leta državni zbor, sta sklenila: slovansko središče in hrvatsko-slovenski klub, da se zopet združita. Poslanci obeh klubov so imeli v zdajšnjem zasedanju že več skupnih sej. Pretečeni teden se je sklenilo, da naj bo novo ime obeh klubov: «Slovanska zveza». V «Slovanski zvezi» so vsi katoliški poslanci iz Kranjske, 3 štajerski slovenski poslanci (vitez Berks je še vedno «divjak», ker ne pristopi v nobeden klub), potem eden poslanec iz Goriske, eden iz Istre, vsi Hrvati, 5 Rusinov in 3 katoliški Čehi. Klub šteje 28 poslancev.

Civilna lista.

Tako se imenuje plača, katero dobiva cesarski dvor od države. Do zdaj je znašala «civilna lista» 9,300.000 kron na leto. Finančni minister pa je podal poslanski zbornici načrt postave, po kateri naj se to plačilo povikša za 2 milijona kron. Civilna lista bi toraj znašala, ako predlog sprejme zbornica, 11,300.000 kron.

Vsenemški poslanec iz Lipnice „Malik“.

Ta poslanec se vedno peča v državni zbornici s katoliškimi duhovniki; samo, da se vselaj opeče. Zadnjič je tožil dva župnika, češ, da jeden ni hotel napraviti tako imenovanega «družinskega izvestja» (Familienbogen), da bi se oprostil kmetski sin vojaške službe; drugega župnika zopet, da je za tako «izvestje» računal dve kroni. Vlado je toraj prosil, naj tema duhovnikoma prepove njuno nepostavno ravnanje. Ministrski predsednik je odgovoril, da sta obadva župnika ravnala popolnoma postavno. Župnik, katerega Malik dolži, da ni hotel napraviti onega izvestja, je kmeta opozoril, da je čisto prazno delo, prositi za oproščenje njegovega sina, ker ima še dva druga sinova doma. Prigovarjal je župnik kmetu, naj si ne napravlja nepotreb-

nih stroškov. Ko pa kmet vendar zahteva to izvestje in vloži prošnjo, se je pokazalo, da res ni bilo postavnega vzroka, iz katerega bi se bil mogel oprostiti njegov sin. Minister toraj trdi, da je župnik čisto pravilno ravnal. Kar pa zadeva oni dve kroni, kateri je drugi župnik zahteval za to družinsko izvestje, odgovarja dr. Körber, da imajo župniki vsled ministerske naredbe iz leta 1860 pravico, zahtevati štiri krona za take listine. Če je toraj župnik tirjal 2 kroni, je tirjal premalo, ne pa preveč.

Poslanec Grazhofer in kmetijska zadruga v Sinčivesi.

Ta poslanec je nakopičil celo gramado pritožb proti imenovani zadrugi ter zahteval od vlade, naj postavno postopa proti njej. Poljedelski minister Giovanelli je odgovarjal, da je dal poslovanje kmetijske zadruge v Sinčivesi natančno preiskati. Priznava, da ima ta zadruga velike težave; trdi, da je na blagor tamošnjemu ljudstvu, da pa ni mogel prav ničesar zaslediti, kar bi bilo pri tej zadrugi nepostavnega.

Kakor štajerski Malik, se je vrezal tudi koroški Grazhofer.

Državne podpore.

V četrtek, dne 20. novembra se je vršila obravnava o nujnih predlogih, katerih se je silno veliko vložilo radi premnogi škod zadnjega poletja vsled toče i. t. d. Vsi predlogi so se od zbornice sprejeli in se je vladi naročilo, naj natančno preiskuje potrebe poškodovanega prebivalstva ter pomaga z državnimi podporami. Isti sklep bo brez dvoma v zadevi teh nujnih predlogov napravila tudi gospodarska zbornica. Slednjič bo pa vse odvisno od tega, kako bojo okrajna glavarstva poročala vladi o potrebah ljudstva. Poslanci zamorejo vladi dovoliti denar za take uime; razdelitev denarja ali žita imajo pa v rokah politične oblastni.

Isti dan je predložila vlada zbornici postavni načrt, naj se njej dovoli kredit s 3,900.000 kronami v ta namen, da odpomore po uimih poškodovanim.

Terminska kupčija z žitom na borzi.

«Slov. Gospodar» je že zadnjič poročal, da priporoča gospodarski odsek poslanske zbornice, naj se sprejme ta postava, kakor jo je sprejela gospodarska zbornica. Ta je namreč spremenila nekatere sklepe poslanske zbornice. Bitstvo teh sprememb je v tem, da hoče gospodarska zbornica dati poljedelskemu ministrstvu oblast, da sme letó prepovedati goljufno kupčijo z žitom na borzi, v katerikoli obliki bi se začela ta kupčija;

poslanska zbornica pa noče dati vladi te oblasti, temveč zahteva, naj se vsled postave ta špekulativna kupčija prepove. Mnogo poslancev namreč ne zaupa vladi, da bi ta imela pogum, prepovedati večinoma židovskim špekulantom to goljufivo kupčijo. Pri tej priliki so nekateri poslanci, posebno vsenemški, pa tudi krščanski socijalci, vladi predbacivali, da ona varuje in ščiti to kupčijo. Ministra Giovanelli, kakor njegovega sekcijskega šefa Becka so zmerjali z grdimi psovskami. Obveljal je predlog dr. Schöpferja, da se naj ta kupčija prepove postavno: z 94 proti 93 glasovi. Propadel je sklep gospodske zbornice. Stvar toraj še ni rešena. Pride zopet pred gospodsko zbornico. Kaj bo ta storila, se ne vé. Bati se je, da se bo stvar zavleka za neprimerno dolga časa. V imenu «Slovanske zveze» je izjavil poslanec Povše, da on in njegovi tovariši glasujejo za sklep gospodske zbornice iz tega vzroka, da se stvar reši prej ko mogoče. V istem smislu je govoril Mladočeh dr. Fiedler in priporočal sklep gospodske zbornice tudi poročevalec dr. Ploj; toda brez vspeha, kakor smo že omenili. Da je predlog gospodarskega odseka propadel in se vtegne stvar zavleči za Bog zna kako dolgo, to so zakrivili Poljaki. Ti so bili zbrani v klubovi seji, ko se je vršilo zborovanje. Mnogo jih je prišlo sicer pravočasno v zbornico med tem, ko so se šteli glasovi. Toda Vsenemci so tako divje kričali in se upirali štetju poljskih glasov, da njim (Vsenemcem) je moral prijenjati predsednik Dr. Žaček in ni štel poljskih glasov. Iz tega se zopet vidi, da je premnogokrat vse odvisno od enega samega glasa.

Plača učiteljev na Češkem.

Deželni zbor češki je soglasno sklenil, da se naloži deželna naklada na pivo z dvema kronama od hektolitra (2 vin. na liter), da se s temi viksimi deželnimi dohodki zboljša plača učiteljev. Vlada pa noče te postave predložiti presvitlemu cesarju v potrdilo, ker je voljna privoliti samo 1 krono 40 vin. doklade. Akoravno so poslanci vseh strank prosili, naj da potrditi sklep deželn. zbora, se dozda vlada ni vdala. V seji dne 25. novem. je spravil to zadevo v razgovor poslanec dr. Kramar ter vlado hudo prijemal radi tega. Očital ji je, da vlada baranta, češ: »če Vi Čehi odjenjate od Vaših narodnih in jezikovnih zahtev, ugodim Vaši želji.« Jako osorno je odgovarjal ministrski predsednik ter zahteval, naj državni zbor sklepa o stvarih, ki so mu izročene; vlada ima le eno željo: da se sporazumeta obe narodnosti na Češkem.

nevarnih živalic v svoja pljuča. Pokaže pa se jetika pri človeku tudi v črevesih in sicer če pije človek sirovo mleko od jetične krave, tedaj požre, če se hoče najesti in okrepiti, svojega najhujšega sovražnika. Nadalje se pokaže tudi v žlezah, kateri se tudi škrofeljni imenujejo, in kosteh. Hvala Bogu, da v kosteh redkokedaj; kajti ti bolniki so res usmiljenja vredni, ker se bolezen prav polagoma razširja, počasi a gotovo uniči človeka, ki je leta in leta v postelji ležal in pri katerem je nazadnje skoro vsaka kost gnijala.

Reči se mora, da so nekateri ljudje že od poroda v nevarnosti, namreč taisti, pri katerih se kažejo ozke prsi, ki v mladosti prehitro rastejo in kojih stariši so, to je glavna stvar, tuberkulozni. Če imate torej sinove, če imate v koji hiši kako veljavno besedo, prepovedujte tedaj, da se tak slab fantič ne uči rokodelstva, pri katerem mora sedeti ali od zjutraj do večera v prahu delati. Saj mu ponuja svet dovolj drugih prilik, pri katerih si more svoj kruh zaslužiti.

Čeprav imamo zdravniki tudi zdravila proti jetiki, pa žalibog, in to Vam je tudi znano, ne takšnih, katera bi pomagala v vsakem slučaju. Pa o tem govoriti ni moja naloga, ampak povedati hočem le, na kaki način se lahko vsak človek ubrani, da ne dobi sušice. To pač ni samo zdravniku po-

trebno vedeti, ampak tudi posameznikom in tukaj Vi zdravniku lahko mnogo pomagata. Če se tudi uspeh ne prikaže, vendar storite človeškemu rodu isto dobroto, kakor stari kmet, ki je sadonosnik ali drevesa nasadil, čeprav sam ve, da ne bo doživel sadja, ne gozda, a prepričan je, da dela za bodočnost in da bodo njegovi potomci doživeli korist njegovega dela.

Vsak zdrav človek torej naj pazi, da ne bode na jetiki zbolel. Je lahko rečeno, mi boste odgovorili, pa težje je to izpolniti. Motite se, ni tako težko. Recimo na primer: Kaj mislite, kdo bo ložje zbolel, tisti, ki se po zimi trese od mraza, ali tisti, ki hodi tako mirno kakor v poletju? No, vsak bode rekel, da tisti, kateri se kar trese, če zapihlja mrzel veter. Res; pa da Vam mraz in veter ne škodujeta ročno, lahko dosežete, če se pridno v poletju kopljete in se mrzlo umivate.

Dalje, ali ste že videli kedaj pijanca močnega? Menda ne! Ker pa mož, ki se vsak dan napije, posebno če žganje pije, ni nikdar močan, zato je pri tem človeku vsaka bolezen nevarna, posebno pa jetika in ga jako lahko vrže. Moj oče so navadno, če so šli po zimi na lov, vzeli seboj malo steklenico starine. Pride nekoč njih sosed na stanje k njim in jih prosi, naj mu dajo nekaj žganja, ker je sam pozabil svojo steklenico doma.

»Žganja nimam in je tudi nikdar ne pijem, pa nekaj starine vam prav rad ponudim. Pa glejte, gospod, Vi ste močen, komaj 26 let star mož, a se tresete, jaz pa, ki imam že več ko 60 let na hrbtu, stojim mirno in še sploh nisem rabil starine.« Glejte, gospodje, na Koroškem, kjer se pije v nekaterih krajih mnogo žganja, prišlo je že tako daleč, da vzamejo pri naboru od sto fantov samo pet, in vrhu tega še marsikatero vzamejo, katerega bi v zdravih okrajih odklonili. Nemara si kdo misli, srečni so, ker jim ni treba služiti, jaz pa rečem, ubogi so, ne zaradi tega, ker ne morejo služiti, kajti kmetski fant se bo redkokedaj sam silil k vojakom, ampak nesrečni, ker jih je na Koroškem toliko bolanih in slabih. Vprašajte kruljevca, ali ne bi raje služil, če bi le bil zdrav. Nočem s temi besedami reči, da bi pijačo sploh pustili, pijte, če ste žejni, čašo piva ali vina, pa žganja ne; naravnost hudodelstvo pa je dajati otroku močno pijačo, posebno žganje. Otrok naj sploh vse pusti tudi vino in pivo, najmanj do petega leta.

Rekel sem Vam tudi začetkoma, da so otroci slabih, posebno pa jetičnih starišev v hujši nevarnosti. V Ameriki se navadno pušča zaročenca pred poroko od zdravnika preiskati, in le če sta zdrava, se poročita. Tudi pri nas bi bilo nekaj takega potreba in

Šenerer zahteva razpust poslanske zbornice.

V seji 25. novembra je razlagal vsemški poslanec Šenerer, da je radi »hudobnih Čehov« nemogoče rešiti državni proračun za prihodnje leto. Vpraša torej zborničnega predsednika grofa Vetterja, ali bo vladi priporočal, da se državni zbor razpusti. Predsednik mu bo o tem vprašanju prihodnjič enkrat odgovoril.

26. november dan žalosti.

Koncem seje 25. novembra je predsednik predlagal, naj bo prihodnja seja naslednji dan, v sredo 26. novembra. Tu se vzdigne vsenemec dr. Bareuter, rekoč: »Dne 26. nov. l. 1897 se je pripetila grozna hudobija. Takratno predsedstvo zbornice je poklicalo policijo v zbornico, katera je nekatere poslance (rogovileže) odvedla iz hiše. V znamenje žalosti nad to hudobijo predlagam, da se jutrišnji dan praznuje in se prihodnja seja obhaja šele v četrtek, 27. novembra.« Predsednik da o tem predlogu glasovati. Toda le 11 poslancev (Vsenemci in 1 Nemec) se je vzdignilo, vsi drugi so obsedeli. Vsenemci so radi tega silno kričali in zmerjali nemške poslance, posebno tudi dr. Kramara, ki je predsedoval zbornici, ko so policaji odpeljali iz zbornice Wolfa, Šenererja in nekatere socijalne demokrate. Ko predsednik grof Vetter izjavi, da ostane pri njegovem predlogu, zakriči Vsenemec Franko Stein: »Jaz pa vendar ne pridem jutri k seji.« Vsa zbornica se mu roga: »bomo že brez tebe zborovali.«

Nujni predlog poslanca dr. Ploja.

Poslanec dvorni svetnik dr. Ploj je stavil v seji državnega zbora dne 11. novembra t. l. sledeči nujni predlog:

»Občina Sv. Florijan pri Rogatcu je bila v tem letu trikrat opustošena po uimah: spomladi po mrazu, po letu po toči in povodnji.

Te uime zadenejo občino tem hujše, ker je že itak uboga vsled opustošenja vinogradov po trtni uši.

Slaba letina na koruzi, ki je glavni pridelek občine, je pa revščino tako zelo povišala, da se brez vlačne pomoči ne more utešiti.

Nujna in izdatna pomoč je potrebna, ker se približuje zima.

Podpisani predlagajo: Visoka zbornica naj sklene: Vlada se pozivlja, da takoj uteši bedo občine Sv. Flo-

če se tudi ne pusti vsak prej preiskati, vendar naj vsak prej zdravnika vpraša za svet. In če sta zaročenca na jetiki bolana, naj čakata, dokler ne ozdravita.

Sedaj pa pride nekaj jako važnega in to je čistost pri osebi in v sobi. Povedal sem Vam, da je pljunec jetičnih ljudi jako nevaren. Zaradi tega je železnica v vsakem vozu pustila nabiti: »Se prosi, da se ne pljuva na tla.« Taisto najdete v tramvajskih vozovih v večjih mestih in ako bi bilo to v vsaki sobi nabito, bi bilo dobro! Kako in kam se naj pljune? Če bolnika kašelj prime, naj vedno roko pred usta drži in si roko potem umije. Umiti se mora tudi prej ko je. Pljuniti se ne sme na tla, tudi ni dobro v robec, ampak v malo skledico, v katero se vlije vsak dan nekoliko vode. Na tak način se da skledica lažje osnažiti, pljunec se ne more osušiti in živali ne morejo tako lahko po prahu in zraku priti v pljuca. Samonasebi se razume, da je treba v sobi, posebno kjer več ljudij skupaj živi, dvakrat na dan za kratek čas okno odpreti. Včasih se nahaja v takšni izbi duh, ki človeka, ki vstopi, kar nazaj vrže. Stokrat bolje je tudi, kakor se z žganjem za trenotek okrepiti, se pošteno najesti. Slabi ljudje naj izkoriščajo, kar jim dežela ponuja, to je dober zrak in mleko. V prostem času se malo sprehajati in v gostilni kupico mleka piti, še nobenemu ni škodovalo, mnogim pa koristilo. Če je mleko tudi od bolane krave, toda kuhano, ni nič nevarno in zaradi tega sem preje rekel, ne pijte surovega mleka!

Da še v kratkem povem, zakaj se v sedanjem času toliko govori o jetiki, je vzrok, da se je očitno dokazalo, da se da jetika v začetku bolezni ozdraviti, pozneje pa zboljšati ali olajšati, če je že jako huda. Novejši čas nam je prinesel nekatera dobra zdravila. A

rijan pri Rogatcu s primerno podporo iz zaklada za nesreče po uimah.

V oblikostnem oziru se predlaga, da se ta predlog izroči brez prvega branja odseku za uimske nezgode. — Dunaj, 11. nov. 1902. — Slede podpisi.

Nujni predlog se je sprejel in izročil vladi, da ukrene vse potrebno.

Politični ogled.

Presvitli cesar. Zdravje presvitlega cesarja se od dne do dne boljša. Vsak dan naredi že kratek izprehod po parku Schönbrunn. Toda nekoliko časa še ne bode nobenih sprejemov pri cesarju.

Nova stranka. Štajerski Nemci hočejo novo stranko. Zato se je ustanovil v Gradcu »Deutscher Verein«. Svoje pristaše bodo pobirali pri nemški ljudski in pri nemški liberalni stranki.

Novi nižjeavstrijski deželni maršal. Za deželnega maršala (predsednika) nižjeavstrijskega deželnega zbora bode imenovan najbrže vendar le kršč.-socialni knez Liechtenstein. Listi namreč poročajo, da je prelat Šmolc namestniku grofu Kielmannsegu pisal pismo, v katerem mu naznanja, da ne bi vzprejel mesta deželnega maršala, ako bi bil za takega imenovan.

Ustaja na Macedonskem. Nepopisna so grozodejstva, katerim so izpostavljeni slovanski prebivalci macedonskih vasi, koder se širi ustaja. Letos je zima v Macedoniji nenavadno hitro in hudo nastopila, tako da je ustašem otežkočeno uspešno gibanje. Zato pa so še tem groznejše turška nasilstva v selih, kjer so brez obrambe možkih ženske, otroci in starčki. Tu ropajo Turki, kar se ugrabiti da, posiljujejo žene, dekleta in celo deklice do 8 let. Starčke koljejo pred očmi njih sorodnikov, a ko so pomorili in poropali vse, zažgó vas in gredo dalje morit in puštošit. V selu Vlahi so zažgali in razdejali Turčini cerkev, a prej so jo še oskrunjali na ostuden način. Na oltarju pa so uganjali stvari, ki se popisati ne dajo. V Bistrici so zaklali bolnega moža pred očmi njegove žene, dva lepa otroka pa so razsekali na drobne

če tudi taista pomagajo, se mora vendar zahtevati, da bolnik tudi v bolnici tako živi, da drugim s svojo boleznijo ne škoduje, kar pa v javnih bolnicah ni mogoče. Zidati so se začela torej za tuberkulozne ljudi posebne bolnišnice, tako na Nemškem v Görbersdorfu, v Nemški Šleziji, pozneje v Falkensteinu in na Avstrijskem v Allandu. Te bolnišnice so samo za tuberkulozne ljudi. O prvem, najstarejšem zavodu morem Vam povedati, da je v začetku, to je od leta 1850—1860 jih umrlo 7 odstotkov, od leta 1890—1897 pa samo 3 odstotki. Kaj to pomeni, vidite sami, če računate, da od vseh bolnikov v drugih občnih bolnicah, v katerih je na tisoče nevarnih bolnikov sprejetih, 6 odstotkov izmed vseh bolnikov na jetiki umrje.

Da končam! Vidite, častito društvo, torej ni tako težko na se in na svoje bližnje paziti in ker je vsak od Vas tako pameten, da uvidi v jetiki istinito nevarnost in ker je že vsak večkrat ne samo slišal o tej bolezni govoriti, ampak tudi videl, kako je sorodnika, prijatelja ali bližnjega uničila, sem se do Vas obrnil, Vas kličem kot pomočnike v boj in Vas prosim, pomagajte v besedi in dejanju. Tudi na Štajerskem se hoče zidati bolnica za tuberkulozne ljudi, pa ker se rabi zaradi dragih zdravil in zaradi boljše hrane, — v takih bolnicah mora namreč vsak bolnik več jedil dobiti, kakor bi mu sicer treba bilo, — za vsakega bolnika dvakrat toliko denarja, kakor v vsaki drugi bolnici, se povsod nabira za to bolnico in se vsak mili dar hvaležno sprejme. Dajte tudi Vi, gospodje, nekatere krajcarje, da boste mogli temu, ki je prišel zdrav nazaj, reči, tudi mi smo pomagali, da si si rešil svoje zdravje.

Opomba. Nabrana svota je znašala 21 kron za »Tuberkolosenheim«.

kosce ter razsekane vrgli njej pod noge, a njo in njeno sestro so onečlašali na najljubši način. Jednega dečka, kateremu so pred njegovimi očmi zaklali očeta in mater in je na to jokajoč in kričeč bežal iz vasi, ustrelilo je pet Turkov, da je razstreljen obležal na mestu. Taka grozodejstva silijo uboge slovanske macedonske kristjane, da se sredi zime vzdignejo proti svojemu krvoloku. Ako se Evropa v očigled takim krivicam ne gane, potem moramo misliti, da je v zadnjem srcu zamrl čut človeštva in da države iščejo vsaka le svoje koristi — na krvavečem telesu svojega bližnjega. Sicer pa bi naši slovanski trpini na Balkanu že davno bili rešeni turškega jarma, da bi ne bilo Nemčije. Ta po svojih političnih agentih neprestano hujska turške oblasti na ubogo slovansko rajo, na drugi strani pa ne pripusti, da bi velevlasti posegle vmes na korist balkanskih naših še neodrešenih bratov.

Razne politične novice. V Essenu na Nemškem je umrl slavní izdelovatelj kanonov Alfred Krup. Zadel ga je kap. — Stavka premogokopnikov na Francoskem je končana. — Proračun za prihodnje leto izkazuje 180 milijonov mark. Nemška ošabnost je draga. — Na Angleškem je sprejet novi šolski zakon, ki je v marsičem mnogo boljši od sedanjega, posebno tudi z ozirom na katoličane. — Na Ogerskem uprizarjajo dijaki velike izgrede proti cesarski pesmi »Bog ohrani«. Nadebudna mladina! — Nemški socialisti hočejo izdati za bližajoče volitve v državni zbor nemški 500.000 brošuric. Občudovanja vredna delavnost! — Burska generala Botha in Delarey se vrnete iz Evrope v začetku decembra v Južno Afriko.

Dopisi.

Iz ljutomersko-gornjeradgonskega okraja. Dne 23. novembra 1902 se je iz tega okraja poslalo g. Kočevanju naslednje pismo, katero je podpisano od mnogih volilnih mož: Velespoštovani g. Kočevar! Podpisani volilci gornjeradgonskega in ljutomerskega okraja Vas pozivljajo v imenu vseh drugih, da se predstavite in razvijete svoj program, po katerem hočete delovati kot deželni poslanec. To lahko storite pri Sv. Križu, pri Kapeli ali tudi pri Sv. Jurji. Dan pa in sicer nedeljo in uro javite vsaj 14 dni prej v časnikih, posebno v »Slov. Gospodaru«. Slede podpisi.

Sv. Lenart v Slov. gor. Nemška zavist in podlost ne more mirovati, temveč mora vedno rovatiti proti Slovincem. — Tako rovanje je bilo naperjeno proti gosp. dr. Fran Tiplič-u, zdravniku pri Sv. Lenartu. Naenkrat se je namreč raznesla govorica med ljudstvom onkraj Sv. Trojice v Slov. gor., da gospod doktor odhaja od nas. Ljudstvo je bilo radi tega zbegano ter prihitelo vpraševati in prositi, da bi gospod doktor ne odšel. — Potolaženi so ljudje odhajali, ko so dobili zagotovilo, da gospod doktor ostane in da so to podlo laž raztrosili njegovi nasprotniki. — Ljudje imajo g. dr. Tipliča jako radi ter mu vse zaupajo. — On je zdravnik v pravem pomenu besede. Njega kiti temeljito znanje, vedno proučevanje strokovnjaških listov, blago srce proti bolnikom — a diči ga tudi plemeniti kremen — značaj — je pač naše gore list. Videl sem marsikoga, ki si je brisal roso oko in rekel: »Ko bi g. dr. Tipliča ne bilo, krila bi me že hladna zemlja.« A to vse peče njegove nasprotnike, zato zgornji manever proti gospodu doktorju. — Mi prav dobro vemo, zakaj in v kateri glavi se je rodila ta laž — za naprej bomo jako pazili na dotično ošabno in puhlo osebo. —

Z veseljem in ponosom beležimo v našem trgu napredek za napredkom v slovensko korist. Najnovejši pridobitek je slovenska gostilna s samo slovenskim napisom v hiši g. M. Poliča. Opremljena je gostilna jako elegantno po mestnem vzgledu. — Tudi hleve z jako velikim dvoriščem, krasen vrt in kegljišče ima na razpolago. — Gostilničar se

ponosi z najboljšim, domačim, pristnim vinom, kuhinja je v izurjenih spretnih rokah, da si lahko vsaki čas zatreš glad, s kakoršno južino ti je drago. — Kuha se samo izborna tržaška kava in tržaški čaj. Dobi se pristna slivovka in različni likerji. — Vrh tega najdeš tam slovenska srca in pristrčen slovenski sprejem. Pribiti pa moramo ravnanje trgovca z železnino muropoljca Slawitsch-a, ki ima svoje skladišče pod isto streho, kjer je slovenska gostilna. — Zvedel je, da pride samo slovenski napis na hišo. Šel je in si naročil desko z jako velikim nemškim napisom in jo obesil poleg slovenskega napisa na svoje skladišče. — Hotel je menda s tem junaškim činom Slovence dregnuti — a pokazal je le samo svojo nemško oliko in nestrpljivost do Slovencev, od kojih živi. —

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Celjska slovenska gimnazija. Da se ne škodi stvari, nasvetuje se nam iz Celja, naj molčimo o pripravah za novo celjsko slovensko gimnazijo. To storimo tem rajši, ker vemo, da tudi večina celjskih Slovencev stoji na istem stališču, za katero se je izrekel že v spomladi zaupni shod v Celju, namreč: Mi ne gremo s slovensko gimnazijo iz Celja!

Slovensko posojilništvo. Za občine Cven, Muta, Krapje se je ustanovila posojilnica ter pristopila k deželni zvezi Raiffeisenovk. Nemški listi se veselijo, češ, da kaže to na Nemcem prijazno gibanje. Tudi neki slovenski list je prinesel pomotoma vest, kakor bi to bil sad »Štajerčevega« delovanja. Oboje je krivo. V Cvenu jako dobro prospeva gospodarska zadruga. Naravno je, da potrebuje dobro prospevajoča zadruga posojilnico zraven sebe in zato so si cvenski in sosedni narodni kmetje osnovali posojilnico-Raiffeisenovko. Pristopili so k deželni zvezi Raiffeisenovk. Zakaj, o tem naj premišljuje celjska »Zveza slovenskih posojilnic.« Če bo šlo to tako naprej, potem bomo kmalu vkljub našemu proč od Gradca-gibanju tesneje navezani na Gradec kakor kedaj poprej. Toda nekateri rodoljubi še zmiraj nočejo razumeti, da svet napreduje in da je z novimi razmerami treba tudi posojilničarjem računati. Kar se med štajerskimi Slovenci v posojilništvu zadnji čas godi, to ni več skrito politično, ampak važno družabno gibanje.

Promocija. V petek, dne 21. novem. je bil g. dr. Otmar Lavter, sin profesorja Lavterja v Mariboru, na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

Poroka. V soboto, 29. t. mes. se bode poročil v mariborski frančiškanski cerkvi g. Franc Strelec, notarski kandidat, z gospi Milo Rapoc. Bilo srečno!

Sodnijski izpit je napravil gospod dr. Ant. Mulej, avskultant v Celju.

Prestavljen je sodnijski pristav Franc Handler iz Marnberga v Pliberk.

Premeščenja. Davčni nadzornik Viktor Elsbacher je premeščen iz Licena v Ptuj, davkar Emil Straczowsky iz Laškega v Slov.-Gradec.

Poštna vesti. Poštni in brzojavni upraviteljci za Rečico ob Paki je imenovana gospa Marija Krajnc. — Poštna upraviteljica Ana Teršek na Pristovi je imenovana za poštarico istotam.

Iz šole. Začasnim šolskim voditeljem pri Svetinjah je imenovan g. Šimon Bezjak, učitelj Tomaževski. Učiteljem sta imenovana g. Janez Najžar, c. in kr. kadetni narednik za Središče, g. Milozvan Sprager, izprašan

učiteljski kandidat za Sv. Bolfank pri Središču.

Usposobljenostni izpit za ljudske šole v Ljubljani so naredili minule dni Olga Bradška v Ljubnem pri Celju, s. Aleksija Erzar v Mariboru, Karolina Gomilšek v Trbovljah, Friderika Gregorin v Celju, Matilda Mihalič v Ljutomeru, Pavla Miklavc v Makolah, s. Eleonora Pirnat v Mariboru, Marija Rupnik v Sv. Florijanu v Doliču, Marija Sircelj v Cirkovcah (z odliko); dalje kandidatje: Rudolf Arnšek v Globokem pri Brezicah, Al. Bučar v Sv. Lovrencu na Drav. polju, Josip Gorup v Polenškaku pri Ptuj, Ivan Jakše na Vranskem, Avgust Lukežič v Cirkovcah, Iv. Mohorko v Majšpergu, Ivan Pavlovič v Vidmu, Mihael Slemenšek v Novicerkvi pri Ptuj, konečno s. Norberta May v Mariboru (z odliko) in Emil Križman v Planini na Štajerskem. Dopolnilno preizkušnjo iz nemščine je napravil Ivan Jerovšek v Sv. Lovrencu pri Celju.

Mariborske porotne obravnave. V sredo, dne 19. t. m., se je zagovarjal pred porotniki 40 letni Franc Topolnik, zidar, rojen v Dragotincih, doma v Iljašoveh, zaradi požiga. Obtožen je, da je iz maščevanja zažgal 6. septembra t. l. gospodarsko poslopje J. Cartla v Iljašoveh. Škode je bilo okoli 1000 K. Ker stoji hiša v sredi kraja, bila je bela vas v nevarnosti. Obsojen je bil na 3 mesece ostrega zapor, poostrenega s temnico in postom vsakih 14 dni, na povrnjenje sodnijskih stroškov in plačilo škode. — Isti dan je bil obsojen 32letni dninar Janez Horvat iz Gor. Gorice zavoljo hudodelstva zoper nravnost na 5 let težke ječe s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni. — V četrtek, dne 20. t. m. sta stala pred porotniki zakonska Franc in Marija Krajnc iz Hranjgovce, obtožena, da sta si hotela prigolufati zavarovalnino v znesku 4000 kron. Franc Krajnc je bil obsojen na dve leti težke ječe; Marija Krajnc je bila oproščena. — V petek, dne 21. t. m., so obsodili porotniki Alojza Rakovec na 3 leta, Vincenca Rakovec na 18 mesecev, Martina Prosiček na 15. mesecev in Jožefa Kolarič na 1 leto ječe. Franc Prosiček je en dan poprej umrl. Umaknil se je zemeljskemu sodniku, pa ni ušel večnemu, pred katerim bode moral še natančneje dati odgovor. Obtoženci so kradli, kar se je dalo: perutnino, obleko, ure, vino itd. Zagovornik je bil dr. Pipuš, ki je govoril seveda slovenski. Slovenska beseda se pa ni dopadla nekemu porotniku, ki je zahteval, da bi naj zagovornik govoril nemški. Tega seveda isti ni storil. Mi smo ze opetovano pisali, naj se izvolijo porotnikom možje, ki razumejo oba deželna jezika. Kako more človek soditi čez življenje in smrt, ako zatoženca, ki izpove vse slovensko, ne razumi. Skrajni čas je, da se te netaktnosti odpravijo. Porotnik, ki je zahteval nemški, je neki »adjunkt« Staudinger. Nemei vedno govorijo, da so prijatelji Slovencev, a kadar se mi poslužujemo svojih pravic in jezika, takrat jih mine vse priateljstvo! — Isti dan je stal pred porotniki 53letni Janez Javšovec, tesar v Hardeku, ki je bil obsojen zavoljo pregrehe zoper nravnost na 18 mesecev težke ječe.

Zgradba železnice Grobelno-Slatina-Rogatec se bode najbrže zopet zavlekla, a to vsled trmastih Celjanov. Celjski mestni očetje se namreč sedaj branijo izplačati podpisano svoto v prispevanje, češ, da to store le tedaj, ako bo šla železnica iz Celja.

V Trbovljah je umrla Ivana Irgl, nadučiteljeva vdova. N. v m. p.!

Ponesrečil se je 19. t. m. kurilni delavec Karol Meznarič na Pragarskem. Okoli poldne ga je pritisnil stroj k ograji, da je dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Nesrečno pijančevanje. Dne 20. t. m. je Anton Brumec, hlapec pri Neži Peršoh z žepnim nožem nevarno ranil pohabljenca Jerneja Pernat. Storil je to v pijanosti in brez povoda, ker mu Pernat ni ničesar storil. Brumeca so že zaprli. Doma sta iz Spodnje

Gorice, rojstni kraj Brumeca so pa Cirkovci. Pijančevanje, kedaj bo dovolj žrtev!

V Marnbergu je umrl bivši grajščak Feliks Schmidt, ki je bil od leta 1874 do 1877 deželni poslanec kmetskih občin v slovenjegraškem okraju.

Pri Sv. Trojici v Halozah so baje trije viničarski fanti Franc Vipec, Šimon in Št. Sovšek tako poškodovali viničarskega fanta Hriberška, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Napadalci so izročeni sodnji.

Z nožem je zabodel v Št. Lovrencu v Slov. goricah 17. t. m. krojaški pomočnik Alojz Repič trgovca s svinjami Lovreca iz Vodol v obraz. Lovreca so prepeljali v ptujsko bolnišnico, Repiča pa v luknjo.

Zgorela je v noči od 5. na 6. t. mes. hiša in gospodarsko poslopje posestnika Mat. Paceger v Stopnem pri Slov. Bistrici. Posesnik je bil zavarovan. Na kakšen način je ogenj nastal, se ne ve.

Umrli je 20. novembra t. l. g. Anton Brglez, posestnik v Kostrivnici pri Poličanah. Rajni je bil mož blagega značaja, trdne slovenske korenine in vnet za vse dobro. Storil je mnogo koristnega, za kar mu naj obilo poplača »Oni v rajskih višavah«. Naj v miru počiva blagi mož!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Naš šoli prijazni krajni šolski svet je v svoji zadnji seji sklenil tukajšnjo šolo razširiti v šest-razrednico ter dovolil p. n. učiteljskemu osobju primerno stanarino.

Pasji kontumac. V Borecih okraj Ljutomer so ustrelili steklega psa. Zategadelj je v okraju Ljutomer čez občine Boreci, Križevci, Grlava in Lukavci napovedan pasji kontumac.

V Petrovcih blizu Radgone na Ogrskem so našli blizu znane, prijazne gostilnice, g. Martineca, vretino kisle vode. Kakor se sodi, se bo ta slatina kosala z imenitnimi slatinami. Bog daj srečo vrlim Petrovčanom!

Novo slovenske razglednice. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je zopet izdala jako krasne slovenske razglednice, predstavljajoč Slovenko z vihrajočo narodno zastavo v jedni roki ter z lavorjevim vencem v drugi. Razglednice so jako ukusno in zelo lepo izvršene. Ker se tudi lahko vtisne razgled in pozdrav iz različnih krajev, so za vsak kraj primerne ter jih vsem Slovincem toplo priporočamo.

Priloga današnjemu listu. Današnjemu listu prilagamo cenik tvrdke Barthel in drug, ki proizvaja svetovno znano klajno apno za živino. — Istotako predlagamo tudi naročilne dopisnice češke tvrdke Karol Kocián, ki izdeluje najboljše sukno.

Spominska knjižica. Ceciljino društvo v Ljubljani je izdalo ob svoji petindvajsetletnici lepo urejeno spominsko knjižico, uredil jo je g. dr. Andrej Karlin, društveni tajnik.

Mohorjani za družbo sv. Cirila in Metoda. V Hajdini pri Ptuj so darovali Mohorjani za družbo sv. Cirila in Metoda 12 K 50 v. Bog dal obilo posnemalcev!

Novo poštne nakaznice pridejo z novim letom v promet. Tudi poštne spremnice spremene sedanjo obliko. Stare nakaznice in spremnice se lahko še rabijo ali pa do 31. dec. zamene za nove.

Krava za 8 vinarjev. V Radgoni je neki premeten kupec pogodil se na sejmu z neko kratkovidno kmetico, da ji plača njeno kravo z 80 kronami. Kmetica je bila zadovoljna in kupec ji je dal v roko zlat denar. Kmetica, ki je kratkovidna, je mislila, da ima v rokah štiri zlate po 20 kron; kako se je pa prestrašila, ko je v bližnji gostilni videla, da ji je dal kupec v roke le nov svetel denar po 2 vinarja, tako da je kravo prodala za — osem vinarjev. Sleparka niso mogli dobiti, tako hitro jo je odkuril.

Novice iz Vranskega. Dne 1. decembra t. l. se bo otvorilo novo šolsko poslopje na Vranskem in svojemu namenu izročilo. — Dne 4. decembra bo obhajal petdesetletnico svojega delovanja kot praktični zdravnik na Vranskem gosp. Lukež Gradišnik. Častitamo!

Celjske nevice. V celjskem šolskem okraju je bilo leta 1901 24 javnih ljudskih šol s 70 razredi, na katerih je poučevalo 41 učiteljev, 29 učiteljic in šest samostojnih učiteljic ženskih ročnih del. — Narodna čitalnica si je izvolila sledeči odbor, ki se je v prvi svoji seji dne 22. t. mes. takoj po obnem zboru tako-le sestavil: dr. Josip Serbec, predsednik (26. leto); dr. Iv. Dečko, podpredsednik; dr. Josip Karlovšek, tajnik; prof. Josip Kožuh, blagajničar; prof. Matej Suhač, knjižničar; odborniki: gg. dr. Josip Hohnjec, dr. Juro Hrašovec, dr. Hnko Šuklje, dr. J. Vrečko; namestniki: gg. Gradišnik, Lončar, Mirnik, Vavken. — Porotne obravnave: V ponedeljek, dne 24. t. m.: Rudolf Iskrač, radi uboja, predseduje predsednik okrožnega sodišča plem. Wurmser; v torek, dne 25. t. m.: France Pevec, France Germadnik in Josip Papež radi goljufije, predsednik deželnosodni svetnik Perko; v sredo, dne 26. t. m.: Primož Debelak, zavratni umor, predsednik deželnosodni svetnik Reitter; od četrta do sobote: Vid, Reza in Herman Perehlin, radi požiga, predsednik dež. sodni svetnik Katziantschitz; v ponedeljek, dne 1. decembra Ivan Resch, radi goljufije, in Jožefina Jurička, radi detomora, predsednik deželni sodni svetnik Perko.

Občinska volitev na Frankolovem. Pri občinski volitvi župana in občinskih svetovalcev dne 20. nov. t. l. je bil zopet za župana izvoljen Štefan Jakop, posestnik v Verpetah hiš. št. 2, z 11 glasi od 12 oddanih glasov; za občinske svetovalce pa Tomaž Medved kot I., Janez Potočnik kot II., in Blaž Goršek kot III. občinski svetovalec.

Šmarje pri Jelšah. Dne 19. t. m. so bili v šmarni tržki občini izvoljeni v III. razredu odborniki: Jagodič Karol ml., Vičar Alojz, Anderluh Jakob od Sv. Roka in Šket Anton iz Brezja, namestnika: Kresnik Janez in Valant Anton; v II. razredu odborniki: odvetnik dr. Georg Josip, davkar Lešnik Miha, Tančič Makso in Gradt Makso, namestnika: davčni oficijal Tobias Jakob in Čuješ Blaž iz Brezja; v I. razredu odborniki: zdravnik dr. Rakež Josip, dosedanji župan Ferline Franc, sodnijski pristav dr. Dijak Josip, učitelj Debelak Ivan, namestnika: Anderluh Ivan in Čuješ Miha iz Predence.

Novorojenčka zašila v vrečo. V Žihlavi pri Sv. Juriju ob Ščavnici je 26letna dekla Marija Misja zašila v vrečo svojega otroka in ga zakopala na polju. Detomorilko so že prijeli.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 16 K 80 v, rži 13 K 60 v, ječmena 13 K 40 v, ovska 13 K 90 v, koruze 15 K — v, prosa 15 K 40 v, ajde 18 K — v, fižola 22 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 55 v, rži 7 K — v, ječmena 7 K 25 v, koruze 7 K 25 v, ovska 6 K 95 v, fižola 14 K.

Šadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 24 do 32 v, hrušek 20 do 32 v, orehov 36—40 v, 1 kg krompirja 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 58 v, 5 jajec 40 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 80 v, 1 liter svežega mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg kumine 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v.

Sejmi na Spodnjem Štajerskem meseca grudna. Lučane 6., Brežice 19., Dobova 9., Dobrna 6., Teharje 19., Žalec 13., Sv. Duh na Stari gori, župnije Sv. Jurij ob Ščavnici 13., Konjice 3., Vitanje 27., Buče 9., Sv. Miklavž v Polju 6., Sv. Peter 13., Planina 3., Jurjikošter 13., Laško 22., Trbovlje 5., Vuzenica 6., Sv. Ilj v Slov. gor. 9., Cmurek 9., Sv. Tomaž pri Vel. Nedelji 3., Sv. Križ pri Slatini 15., Sevnica 6., Studence 13., Šmarje 4.

Cerkvene stvari.

Sv. Jožef pri Mariboru. Dobro vam je znano, predragi častilci sv. Jožefa, kako rad in obilno povrača ta mogočni varuh sv. Družine vse, kar se njemu v čast stori. —

Dvojna komisija je spoznala in določila, da se mora zvonik misijonske cerkve sv. Jožefa pri Mariboru podreti, ker močno visi na cerkev in je tudi cerkev v nevarnosti, da se poruši. Misijonarji sami nimajo ničesar in torej nikakor ne morejo tega dela izvršiti; zato so ustanovili družbo za zidanje novega zvonika, za podaljšanje cerkve in za nove zvonove. V to družbo se sprejme vsak kot ud, kdor podeli na leto 1 K, — kot dobrotnik, kdor daruje na leto 10 K in kot ustanovnik, kdor plača enkrat za vselej 100 K. — Za vse žive in rajne ude se opravi sv. maša vsako prvo nedeljo v mesecu in ob dveh praznikih sv. Jožefa, ter se moli za nje pri vsakih večernicah. — Obračamo se torej z iskreno prošnjo do preč. duhovščine in do vseh dobrotljivih vernikov, naj bi za tako potrebno delo pošiljali svoje darove z naslovom: «Misijonska hiša sv. Jožefa pri Mariboru». Frančišek Kitak, superijor, Vinko Krivec, Frančišek Birk, Frančišek Doberšek, misijonarji.

Umrli je 21. t. m. v 34. letu svoje dobe veleč. g. Alojzij Šijanec ml., kaplan v Mozirju. — Svetila mu večna luč!

Iz Vitanja. V tukajšnjem župnišču je bila dne 23. nov. t. l. volitev dveh cerkvenih ključarjev za farno cerkev sv. Petra in Pavla in bližnjo cerkev Matere Božje na Hribercu. Izvoljena sta vrla moža in posestnika te fare, namreč: Gg. Martin Javornik, kmet in župan v obč. Paka. p. d. Počivalnik in Martin Jelenko, p. d. Rečnik, kmet v Ljubnici!

Štajerčevi pristaši pred sodiščem.

(Iz sodne dvorane.)

V Ptujju in po celem Spodnjem Štajerskem vzbuja veliko pozornost sodnijska obravnava, katera se je začela dne 20. nov. pred ptujskim okrajnim sodiščem proti bivšemu uredniku «Štajerca» pl. Kalhbergu. Toži pa ga zaradi razžaljenja časti ptujski župan in krušni oče «Štajerčev», pek Jožef Ornik. Povod tožbi je pismo, katero je pisal Kalhberg pred deželnozbornimi volitvami vodstvu nemškonarodne stranke v Gradcu in s katerim je hotel doseči, da stranka Ornika ne postavi več deželnozbornim kandidatom za graško trgovsko komoro. Stranka je vključila kandidirala Ornika in je bil tudi izvoljen poslancem. Naročilo pa se je Orniku, da mora tožiti Kalhberga zaradi pisma. To je Ornik storil in dne 20. t. m. se je začela obravnava.

V pismu dolži Kalhberg Ornika, da je na podlagi ponarejenih delavskih knjižic in namišljenih računov izvabil od države 3000 kron podpore za obvezna dela v l. 1901, ne sicer sebi, ampak mestu na korist. Mestne uradnike je za to prisilil, da so pristne dnevnike uničili in jih nanovo ponaredili. Ker se je mestni oskrbnik Majer branil, da bi podpisal ponarejene listine, bil je nekoliko dne pozneje odpuščen. Da pa bi se Orniku nič ne moglo zgoditi, je dal pritisniti pečat, ki nosi podpis Ornikov, na listine od tretje osebe.

Dne 20. t. m. se je začela obravnava pred sodnikom adjunktom Watzulikom. Kalhberga je zagovarjal mariborski odvetnik dr. Haas, Ornika pa ptujski odvetnik dr. Ambrositsch. Pri obravnavi izpove Kalhberg, da je šel še prej k dr. Ambrositschu, predno je pisal ono pismo v Gradec, ter mu razložil celo stvar. Dr. Ambrositsch mu je zapisal tudi adresno, kam naj naslovi pismo, in Kalhberg je pokazal pri obravnavi ta listek, kar je naredilo velik utišnjavse v sodni dvorani navzoče.

Ko je Kalhberg na poziv sodnikov vedel tudi povedati, kako je Ornik v deželnem zboru dobil po zvijači podpise za neko interpelacijo, zaklical je

Ornik zelo razburjen: «To je impertinenca (nesramnost), če bi kaj takega storil, bil bi onemogočen v nemški ljudski stranki.»

Kalhberg (razjarjen): «Zavračam besedo impertinenca, kaj takega si ne dam dopasti.»

Zagovornik dr. Haas: «Gospod Ornik, zaradi tega se boste morali še zagovarjati!»
Dr. Ambrositsch: «Prosim, gospod sodnik, da pri takih trditvah prekinete pravočasno zatožencu besedo.»

Dr. Haas: «Gospod sodnik, izvolite tožitelja zaradi besede impertinenca zavriniti.»

Sodnik: «Zavračam besedo impertinenca...»

Obravnava se ni končala. Kalhberg in Ornik hočeta vsak v svoj prilog doprinesiti dokaze in vsled tega se je obravnava odgodela na nedoločen čas.

Društvena poročila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v prid je jel izdajati Svetko Hanibal Škerl, trgovec v Trstu, ulica Giulia štev. 22, biskote »Adrija«. Sto komadov v lepem zavojčku stane 3 K 60 v, ista množina brez zavojčka pa le 3 K. Večja naročila so ceneja. Za izpraznene zabojčke se izplača nabavna cena 60 v, če se vrnejo nepoškodovani. Biskoti se pošiljajo franko. Naročila izvršuje družbin založnik S. H. Škerl. Ker se to izborna in ceno blago prodaja v korist vseslovenski šolski družbi, je rodoljubnim Slovenkam in Slovencem najtopleje priporočamo.

Poučen shod. Bralno društvo v St. Ilju v Slov. gor. je naprosilo potov. učitelja gosp. Bele-ta za prihodnjo nedeljo, 30. novrm., da nam pove to in ono o vinoreji ozir. sadje-reji. Pouk, ki se začne takoj po večernicah, bo v prostorih g. Fr. Celzerja. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Iz drugih krajev.

Kakšna bo letošnja zima? Vremenski prorok Rihard Merkel v Berlinu poroča o letošnji zimi: V novembru do 15. precej jasno, deloma mrzlo; potem narašča mraz, od 18. hud mraz in vetrovi do 22., potem mehko, deloma jasno vreme od 26. do konca meseca nekoliko hladno, večinoma oblačno z močnimi vetrovi. December: od 1. do 6. stalno, lepo, hladno vreme, po 7. bo mrzleje, od 12. do 17. bo hud mraz s snegom, potem bo zima popustila, a bo močno snežilo, dne 19. zopet hud mraz in vihar, potem mraz zopet pojema, sneženje do 22. Med božičnimi prazniki nepretrgoma jasno, večinoma nekoliko hladno vreme, ki bo trajalo do 4. jan. Od 5. januarja naprej zopet močno naraščajoči mraz s silnim sneženjem in vetrovi. Mraz bo posebno hud 9. januarja, nato začne zopet močno snežiti ter postane do 15. zopet mehkeje vreme. Potem zopet naraščajoč mraz z viharji, a od 17. zopet pojevanje ter preide 21. v prijazno vreme, ki se bo 24. januarja skoraj popolnoma izčistilo, potem do 31. lepo, hladno, deloma zelo mehko vreme. Od 1. februarja naprej sneg in zopet naraščajoč mraz, ki bo 6. zelo hud, potem zdržljiv mraz s sneženimi viharji, dne 17. bo prehod k lepemu milemu vremenu. Od 17. do 27. bo povprečno lepo, milo vreme. Po 27. bo zopet mrzleje ter bodo dnevi od 6. do 10. marca zelo mrzli, deloma s sneženimi viharji. Od 10. marca zopet pojevanje zima, ki preide 13. in 14. v milo vreme. Po 14. večinoma lepo, deloma celo prav toplo vreme, ki se bo vzdržalo skoraj do konca meseca marca, razun nekaterih deževnih dni do 20. Konec meseca marca nastopi zopet neprijazno vreme.

Slovenski frančiškani na Nemškem. P. Klemen Grampovčan in P. Salvator Zobec sta se podala koncem novembra Vestfalsko in Poznanjsko.

Godba in živali. V nekem zverinjaku imeli so poskus, kak utis napravi godba na živali. Nekega jutra šel je neki goslar h kletki, v kateri so trdno spali medvedje, in zagodel je na gosli. Najmlajši medved se je zbudil, poslušal godbo, skakal v zrak in molil gobec in noge skozi železno omrežje proti goslarju. Sledila sta mu koj dva starejša medveda. Goslar je nalašč na to ubral na goslih neubrane akorde, na kar so vsi trije medvedje skočili, kakor prestrašeni, v kot; ko je pa zaigral koračnico, korakali so po kletki po

taktu koračnice. Levi so pokazali prav isto nagnjenost do godbe, kakor medvedje. Levi so se tudi, kolikor le mogoče, približali goslarju. Levinja je celo pahnila leva proč, da je mogla biti na njegovem mestu čim bližje glasbi. Volkovi so se grozno bali; nekateri so kazali zobove, drugi so se vsi tresoč stiskali v kotu z dlako po koncu. Lisice so se manj bale. Prestrašene so bile tudi opice, ki so pa jako pazljivo poslušale. A dokazale so vse živali, da občutijo neko grozo, kadar slišijo neubrano godbo. So pač tudi živali že nervozne.

Tehtano poštenje. V nekem kraju na Angleškem je navada, da stehtajo župana, kadar je na novo izvoljen. Po preteku jednega leta ga zopet stehtajo in iz tega sodijo, kako stoji občinsko premoženje. Če se je preveč odebil za časa njegovega županovanja, hitro znajo, da se je v tem času občinska blagajna — posušila. V nasprotnem slučaju pa so prepričani o njegovem poštenem delovanju.

Pred 35. leti je bila odpravljena kazen, da so nosili k težki ječi obsojeni verige na rokah in nogah. 19. novembra 1867, na imendan cesarice Elizabete so padle verige raz rok in nog ubogih jetnikov in gotovo je takrat tisoč prs vzdihnilo: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja...

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Marsikdo je nasprotnik tega načina gnojenja, to pa zato, ker ni imel takoj v početku pravega vspeha. Temu je pa vzrok, da so za nabiranje dušca za vsako rastlino posebne bakterije potrebne. Te bakterije se morajo na dotični zemlji nahajati, sicer ne zamore rastlina brez zemeljskega dušca le z zračnim vspevati. Mnogokrat se zgodi, da dotična metuljica prva leta nikakor prav ne vspeva, mej tem ko pozneje pri istih pogojih jako dobro stori. Stori torej tedaj, ko so se potrebne bakterije v zemlji naselile. Če začnemo katero metuljico na kako zemljišče prvič sejati, dobimo zanj primerne bakterije, ki so čiste odgojene ali pa v nekoliko stotih zemlje od zemljišča, kjer je ista prej dobro vspevala. Zemljo navozimo in raztrosimo. Znanstvena izsledovanja bodo pa v tej zadevi še marsikatero za kmetovalca ugodno pogodila.

Kdaj in kako se gnojilna rastlina podorje?

Čim dalje časa gnojilna rastlina raste, toliko več dušca nabere. Ozirati pa se je na sledečo rastlino in na nje zahtevo, da se pred nje setvijo preorana zemlja zopet nekoliko vsede.

Če ne sledi zelenemu gnoju ozimina, tedaj se gnojilna rastlina povalja in na jesen podorje ali podkoplje. Ta način gnojenja bi bil tudi priporočljiv v sadonosnikih. Za vinograde bolj kaže pomladansko podkopavanje. Podorati ali podkopati se pa gnojilna rastlina ne sme pregloboko, le toliko, da se dobro v zemljo skrije.

Vspehi, ki so se že s tem gnojenjem dosegli in se vedno dosežejo, so pač kaj lepi.

Sicer je bil ta način gnojenja že starim Rimljanom znan. Tudi naši kmetje poznajo dobro ugoden vpliv detelje itd. na zemljo. Treba je le te lastnosti posebnih vrst rastlin prav in gospodarsko izkoristiti. Izmed poljskih pridelkov so posebno oves in okopavine za to gnojenje hvaležne. Pa tudi v vinogradih in sadonosnikih se zna kaj dobro obnašati. Za splošno porabo se sicer ne zamore priporočati, pač pa naj posamezni kmetovalec za svoj poseben slučaj poskusi in dobro prevdari, kaj mu bolj kaže. V nekaterih slučajih bode metuljnice menda raje pokosil in pokrmil ter gnoj nazaj vozil, v nekaterih mu bode pa bolje kazalo, da jih primerno kar na mestu podkoplje.

Umetna gnojila.

To ime je pri nas pač najbolj udomačeno, dasi ta gnojila niso sama po sebi umetna, temveč so le večinoma umetnim potom tako pripravljena, da zamorejo rastlinam služiti. Imenujejo se tudi kupčijska gnojila ali koncentrirana gnojila. Pomožna gnojila bi bil tudi umestni izraz, kajti ona pomagajo kmetijstvu z eno ali drugo snovjo, ki je rastlinska hrana.

Razlikujejo se pa ta gnojila bistveno zelo od živalskega gnoja ali gnoja po pojmu starih kmetovalcev. Organične snovi ta gnojila nimajo večinoma prav nič ali pa le jako malo. Pa tudi snovi, ki so rastlinska hrana, nimajo ta gnojila vse ob enem, večinoma imajo le posamezne teh. Kako važne pa so te snovi vkup in v pravem razmerju za rastlinsko življenje, to se je že v začetku tega spisa dokazovalo. Kmetovalec, ki rabi umetni gnoj, brez ozira na te posebne njegove lastnosti, češ, gnoj je gnoj, ta se pač moti.

Umetna ali pomožna gnojila so le tedaj umestna, ako je fizikalna lastnost zemlje dobra, pa ima za uspešno rastlinsko življenje potrebne snovi v pravem razmerju. Kdor umetna ali pomožna gnojila sama za-se brez ozira na fizikalno lastnost zemlje porablja, ta bode ž njimi fizikalno slabe zemlje zelo poslabšal. Umetna gnojila se sama za-se le tedaj uspešno rabijo, kadar se na kak drugi način skrbi za sprstenino (humus).

Na vsak način pa imajo dandanes umetna gnojila tako velevažen pomen za kmetovalca, da se brez njih pač ne da več uspešno gospodariti. Kdor pametno umetna gnojila porabi, temu bode zemlja pač vedno pri moči ostala, on bode celo isto tako daleč spravil, da mu bode dajala kar mogoče najvišje pridelke. S tem zniža stroške pridelovanja, kajti ti so primeroma tem manjši, čim več se na istem prostoru pridelja. To se pa pač ne doseže s samim hlevskim gnojem. Ker imajo umetna gnojila vsako po eno redilno snov za-se, podamo ž njimi lahko ravno isto snov, ki je na dotičnem prostoru v manjšini. Tako smo v stanu vsakteri rastlini podati primerno zmes redilnih snovi, vsled česar je prememba kolobarja lažja. Na novinah in izmolzenih zemljiščih omogočijo ravno umetna gnojila, da se v kratkem z vspehom prideljuje. Kako je pa

tudi koristno slabim setvam ali sploh rastlinam naglo pomagati tudi v dobi njihove rasti.

(Dalje prihodnjič.)

Našim naročnikom!

Ker še vedno niso vsi naročniki plačali zaostale naročnine, bomo ta-istim, ki že naročnino dalje časa dolgujejo, napravili na ovitek prihodnje številke z modrim svinčnikom križ. Kdor pošlje naročnino, naj blagovoli napisati na zavitku svoj naslov ter številko zavitka, pod katerim dobiva naročnino. Novi naročniki naj zapišejo odločno na nakaznico: nov naročnik. S tem nam prihranijo mnogo dela, in dotičnim se more list takoj odposlati.

Upravišтво „Slov. Gosp.“

Poslano.

522 1

Ker me tukaj sumničijo, da sem jaz dopisnik glede dopisa št. 45 od 6. nov. t. l. »Sv. Vid pri Ptuj«, prosim Vas, da objavite, da nisem dopisnik Vašega lista kakor nobenega ne, torej tudi ne onega dopisa.

Ob enem konstatujem, da g. Fras z g. Drevenškom osebno ni občeval in da je bil prej, ko so navedeni prišli, v moji družbi in malo pozneje tudi v družbi dveh drugih kolegov.

Opemnit se moram, da gosp. Fras ni v nobenem nasprotju g. kateheta, katerega pa tudi nihče za dopisnika onega članka ne smatra.

Št. Vid pri Ptuj, 20. nov. 1902.

Janez Klenovšek,
učitelj.

„Dijaški dom“ v Celju.

(XII. izkaz.) Za Dijaški dom v Celju so poslali nadalje prispevke: Slav. okr. zastop v Šmarju 200 K, gg.: Čamerik in Koštomaj nabrala pri Cvetko Golarjevi odhodnici 8 K, Jožef Horvat, župnik v pokoju v Brežicah 200 K, dr. Karol Vrečer, c. kr. nadstabi zdravnik v Gradcu drugi obrok kot ustanovo 50 K, Jakob Kogej, notar. substitut v Mariboru, prispevek vesele družbe v Narod. domu zlasti stava gg. Reicher in Stadler 23 K, slav. okrajni zastop v Celju podpora 1. 1902 2000 K, gospa dr. Karlovšekova na volilnem shodu v Nar. domu v Celju v veseli družbi celjskih rodoljubov nabrano svoto 7 K, slav. občina Cezanjevci 10 K, gg.: Leopold Pettovar, c. kr. poštar v Ivanj-kovcih 5 K, dr. Ivan Jankovič in Josip Druškovič v Kozjem nagrada za revid. kozjanske hranilnice 20 K, g. Neža Otavnik, veleposest. v Gornji Rečici „R“ 40 K, prebitek veselice konjiških rodoljubov dne 14. septem. 1902 300 K, gosp. Fran Kral, c. kr. poštni asistent v Celju mesto venca na grob svoje mamice 10 K. — Skupaj v tem izkazu 2875 K.

Loterijske številke

Gradec 22. novembra: 9, 66, 67, 30, 40.

Dunaj 22. novembra: 86, 41, 21, 12, 34.

Društvena naznanila.

Dne 30. novembra: »Celjskega pevskega društva« gledališka predstava »Brat Martin«. Začetek ob 7. uri zvečer.

NAZNANILO.

Ravnateljstvo in nadzorstvo posojilnice v Framu je v svoji seji dne 21. listop. 1902 sklenilo od 1. prosinca 1902 hranilne vloge po 4 1/2 % obrestovati. — Posojilnica v Framu, dne 26. listop. 1902.

Načelnstvo.

♦ Izvirni ♦

509 3—3

Singerjevi šivalni stroji

so najboljši:

porabiti se zamorejo za šivanje in umetno vezenje. — V veze-

nju se brezplačno poučuje.

Prodajalnica: Singer & Co. akc. družba za izdelovanje šivalnih strojev Maribor, Gosposke ulice št. 24.

Emil Bäuerle,

398 12—12 slikar in barvar
v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Opirajoč na večletne skušnje se priporočam velečast. duhovščini in cenj. p. n. občinstvu v izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del kakor cerkvene in hišne slikarije in lakiranje. — Priporočam tudi svojo veliko in mnogovrstno zalogo barv, suhih in oljnatih, lake s firnisom, dalje vsake vrste krtač, čopičev itd. Kupuje žimo in svinjske ščetine.

Strokovnjaška pojasnila, načrte in proračune stroškov zastoj.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljša umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Lepa kmetija,

ježna prodaj v občini Gornja Voličina, 15 minut od farne cerkve sv. Ruperta, ki meri okoli 21 oralov in sicer 8 oralov njiv, 4 orale gozda, ostalo pa so travniki in lepi sadonosniki; vse v najboljšem stanu in se drži skupaj. Cena je zelo primerna, tudi lahko ostane 1500 fl. vknjiženih. Poslopja so v dobrem stanu. Kdor želi kupiti, naj se oglasi v kratkem pri Antonu Živko v Zgornji Voličini, okraj Sv. Lenart v Sl. gor. 519 3-2

Najboljše, najlepše in najcenejše r a k v e

in druge potrebščine, posebno za one, ki svoje rajne sami pokopavajo, kakor tudi krste za otroke po 50 kr. naprej priporoča

Friderik Wolf,

pokopalni zavod v Mariboru, Tegetthoffstrasse št. 18 in Blumengasse št. 12.

☛ Proda se eno-
nadstropna 498 3

= hiša =

na zelo ugodnem prostoru tik cerkve sv. Jožefa pri Mariboru. Pripravna za vsaki obrt ali za penzioniste. Zraven je tudi lep vrt in vodnjak z zelo dobro pitno vodo. Vse to se prav po ceni radi odpotovanja proda. Kdo, pove upravnistvo.

80 do 100

odstotkov

zasluži lahko vsak trgovec, kateri si naroči za novo leto

šaljive O O dopisnice

(50 različnih vrst)

katere razpošilja

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška cesta šte. 5.

☛ Slovenska tvrdka! ☛

Weberjevih dedičev naslednik

VINCENC ČAMERNIK

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

299 12

v Celju

Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev ☛
☛ ter drugih umetnih kamnoseških del,

**čez 200
nagrobnih spomenikov**
različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovejših, modernih načrtih

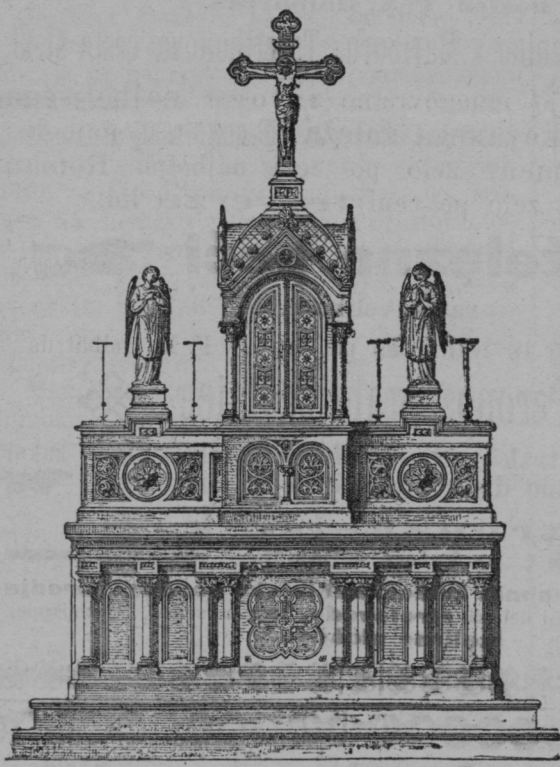
☛ vedno v zalogi. ☛

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

☛ Lastni kamenolomi. ☛

Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana solidna in fina dela. — Postrežba točna.



Vsaka beseda
stane 2 vin.

Najmanjša objava
45 vin.

MALA OZNANILA

• • • • • Vsaka beseda stane 2 vin. • • • • •

Vsaka beseda
stane 2 vin.

Večkratna objava
po dogovoru.

Proda se.

Hiša z dvema stanovanjema in vrtom v Mariboru je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Naslov v upravnistvu lista. 523 3-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Učenca sprejme Fr. Rižnar, klepar v Ljutomeru. 518 2-1

Služba orglarja in cerkovnika pri Mariji Snežni na Velki je razpisana. Prosilci naj se osebno oglase pri župnem uradu Marije Snežne. 514 2-1

Učenec se išče v trgovino Mihaela Srnc v Rušah. Isti mora biti priden in zmožen slovenskega in nemškega jezika ter moral dovršiti z dobrim uspehom ljudsko šolo. 512 3-1

Mlinarski učenec, močen, iz poštene hiše, sprejme se v učenje na paro-

mlinu Jakoba Zadravec v Središču. Oglasi se je tam. 521 3-1

Razno.

Naznanilo. Podpisani naznanja vsem vinogradnikom, da ima zdaj in prihodnjo pomlad veliko množino suho cepljenih trt oddati, namreč: Šipon rumeni (Mosler), Laški rilček (Wälschriesling), Zlahtnina (Gutedel), Silvanec, Kralevine, Beli ranfol in Rulender, cepljene večinoma na Riparajo portalis, deloma Solonis. Vse zgoraj imenovane trte so zelo močne rasti ter zanesljivo dobro zaraščene in vkoreninjene. Cene so sledeče: I. vrste komad 10 kr.

1000 komadov 100 gld. II. vrste komad 6 kr., 1000 kom. 60 gld. Imam še divjake vkoreninjene rip. portalis in Salonis vitis, cena je za 1000 komadov 10 gld. Kdor vzame sedaj na jesen cepljene trte, dobi en vinar ceneje. Kupci naj se oglase pismeno ali ustmeno pri Jožefu Kupčič, trtnarju v Juršincih pri Ptuj. 494 8-1

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Majhni darovi ne ohranijo samo
prijatelje ampak tudi odjemalce.

Kaj je najboljše
priporočilo?

Kaj najpripravnejše

● **božično darilo** ●

trgovca za odjemalca?

Stenski koledar!

ker vsakdo hrani istega celo leto in je jako primeren.

Priporočilne stenske koledarje za trgovce

z natisom tvrdke in voščila za novo leto, zelo lepo in okusno

izvršene v dveh barvah.

100 komadov	3 60 gld.
500 „	16 50 „
1000 „	30 — „

Vsak trgovec, obrtnik in podjetnik naj vzame samo enkrat za poskušnjo te koledarje in prepričal se bode, da ni primernejšega, boljšega in cenejega priporočila in darila za njegove odjemalce.

Pri naročilih prosimo razločno pisavo. Razpošilja se samo po povzetju. Ako se pošlje svota takoj z naročilom, dopošlje se poštne prosto.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, koroške ulice št. 5.

Naročila prosimo vsaj do dne 8. meseca decembra. Na poznejša naročila se ne zamore ozirati.

Tombola!

Krajni šolski svet Stara cesta priredi dne 7. grudna tombolo v gostilni g. Stajnka. Začetek ob 3. uri popoldne. I. Novak, načel.

Mlada zakonska

brez otrok, vajena vseh viničarskih opravkov in razumna v živinoreji, sprejme takoj za **oskrbnika** na večje posestvo **Leopold Jagerič**, veleposestnik, 520 1 Gradec, Triesterstr. 54.

M. U. dr. Stanko Fulnecky,

bivši bolniški in rudniški zdravnik, naznanja svojo preselitev iz Sv. Jurija v **Gornjo Radgono** (v Posojilnični hiši na Gornjem Griesu), kjer vsak dan predin popoldne **ordnuje in zobe plomba**. 526 3—1

H i š a

s petimi sobami, vrtom, njivo, svinskim hlevom, okoli sadno drevje, se proda za 2800 gld. v **Studencih** pri Mariboru št. 18.

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA

Št. Ulrih, Gröden, Tirolsko.

Slovenska delavnica

za vsa **cerkvena dela**, od preč. gg. duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje: **svetnikov, oltarjev, prižnic, križevih potov** rezljanih (reljef) in na platno slikane v vsakem slogu in po moči **nizki ceni**. **Betlehemske jaslice** s 15. rezljanimi podobami in 16. živali od 15 kron naprej. Umetno izdelane **lurdske votline** itd. — Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za oltarje originalne načrte. Za vsako slovensko naročilo čez 100 kron dam kot spomin umetno rezljano **božje razpelo z astonj**.

Za cenjena naročila prosi udani 525 12—1

Konrad Skaza.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

JOŽEF PRSTEC, 203 7

nasled. F. X. Halbärtha

trgovina z železnino v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 3.

priporoča svojo mnogovrstno zalogo najboljšega štajerskega kovanega železa po nizki ceni, najboljši Portland cement zelo po ceni najboljši Roman cement zelo po ceni **traverze** itd.

železne peči

razne velikosti.

Za spomladni in letni čas patentirane F. X. Halbärtha

Peronosporabrizgalnice

dalje najboljše trake za požlahtenje, mlatilnice, kakor tudi vsakovrstno drugo orodje po najnižji ceni.

Najtrpežnejše kose

za katere se jamči.

Velika zaloga **nagrobnihi križev, kuhinjske posode** in **orodja** za kovače, posamezni deli za **streluvođe**, lep za strehe, (Dachpappe), **izolirne plošče** itd.

Predivo, suhe gobe, vsakovrstno žito kakor **sadje**, sploh vse **dežel. pridelke**

kupi

ANTON KOLENC,

trgovec v Celju. 441 10—9

Oznaniło.

Da se prodajalci oziroma iz- in pridelovalci ter kupovalci med seboj lažje najdejo, sem pri vis. ces. kr. štaj. deželnem namestništvu napovedal ustanovitev **Občnega prometlišča** (posredovanje v nakupu in prodaji ozir. v najemu in v najemdaji kmetijskih posestev, kmetijskih in športnih živali, poslopj in stanovanj, patentov in pravic, obrtniškijh podjetij in vsakovrstnih obrtnih izdelkov itd.) združenega z „javno pisarno“ in z „zastopstvi“.

To poslovanje sem v **Mariboru, Marljane ulice št. 12** (vogelna hiša nasproti c. kr. sodne dvorane) **že začel** in si bom sploh prizadeval velespošt. p. n. občinstvu najmožneje zadovoljno ustrezati in skrbel bom tudi, da mi bo v zastopstvih obrtnijske novostne in koristne izdelke nuditi mogóče.

S tem si usojam prespoštovanemu p. n. občinstvu najgorkeje priporočiti in za vsestransko zaupanje in mnogobrojno uporabo tega podjetja uljudno prositi.

Z velespoštovanjem

506 3—3

Ivan E. Weixl.